PREZES
NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

Warszawa, dnia 21 maja 2020 r.

KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
WPŁYNĘŁO
Dnia 25. 05. 2020
Ilość zał. ..... Symbol jednostki .....

Pan Leszek Mazur
Przewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

Ustawa z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz.190; dalej jako: ustawa z dnia 20 grudnia 2019 r.), w sposób istotny zmieniła tryb przedstawiania kandydatów na stanowiska sędziowskie w sądach administracyjnych, tj. wojewódzkich sądach administracyjnych i Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Przedstawiam poniżej kilka spostrzeżeń podyktowanych troską o dobro wymiaru sprawiedliwości i potrzebą zapewnienia efektywnego działania sądów administracyjnych, co w znacznej mierze zależy od prowadzonego sprawnie, a zarazem według najwyższych standardów, naboru na stanowiska sędziowskie.

Zgodnie z art. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. uchylono art. 24 § 4 pkt 2 oraz art. 25 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2167, z późn. zm.; dalej jako: P.u.s.a.). Pierwszy z przywołanych przepisów przewidywał kompetencję zgromadzenia ogólnego wojewódzkiego sądu administracyjnego do przedstawiania Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów wojewódzkiego sądu administracyjnego. Z kolei drugi z wyżej wymienionych przepisów stanowił o kompetencji kolegium wojewódzkiego sądu administracyjnego w zakresie przedstawienia zgromadzeniu ogólnemu opinii o kandydatach na stanowiska sędziów lub asesorów sądowych.

Na mocy ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. wprowadzono do ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych nową szczególną regulację, stanowiącą o tym, że do zgłaszania kandydatur na wolne stanowisko sędziego przewidziane do objęcia w wojewódzkim sądzie administracyjnym stosuje się odpowiednio art. 31 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020

ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5, 00-011 Warszawa, tel.: 22 827 7943, fax: 22 827 6687, prezesnsa@nsa.gov.pl

r. poz. 190; dalej jako: ustawa o SN), z tym że o wolnych stanowiskach sędziowskich obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski" Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego (art. 29 § 1 pkt 5 P.u.s.a. dodany na podstawie art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r.) Jednocześnie w ramach art. 29 § 1 P.u.s.a. utrzymano, mające charakter zasady, rozwiązanie nakazujące odpowiednie stosowanie przepisów o ustroju sądów powszechnych w sprawach nieuregulowanych w P.u.s.a.

Podobne zmiany prawodawca wprowadził w odniesieniu do przedstawiania kandydatów do objęcia stanowiska sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego. Również w tym przypadku uchylone zostały przepisy art. 46 § 2 pkt 2 oraz art. 47 § 1 pkt 2 P.u.s.a. przewidujące odpowiednio: kompetencję Zgromadzenia Ogólnego Naczelnego Sądu Administracyjnego do przedstawiania Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów oraz kompetencję Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie przedstawiania Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego opinii o kandydatach na stanowiska sędziów. W art. 49 § 2 P.u.s.a. przyjęto, że do zgłaszania kandydatur na wolne stanowisko sędziego przewidziane do objęcia w Naczelnym Sądzie Administracyjnym stosuje się odpowiednio art. 31 ustawy o SN. Jednocześnie w art. 49 § 1 P.u.s.a. ustawodawca utrzymał odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących Sądu Najwyższego, a w zakresie w nich nieuregulowanym do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 52, z późn. zm.; dalej jako: P.u.s.p.).

Z treści przywołanych przepisów prawa wynikają dwie zasadnicze kwestie. Po pierwsze, przepisy art. 29 § 1 pkt 5 i art. 49 § 2 P.u.s.a. stanowią jedynie o formule zgłaszania kandydata ubiegającego się odpowiednio o wolne stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego. Tymczasem zgłoszenie kandydata stanowi dopiero wstępny etap procedury konkursowej na stanowisko sędziowskie w sądzie administracyjnym.

Po drugie, z art. 29 § 1 oraz art. 49 § 1 P.u.s.a. wynika obowiązek odpowiedniego stosowania przepisów o ustroju sądów powszechnych w zakresie w niej nieuregulowanym. Odesłanie do przepisów o ustroju sądów powszechnych oznacza, że w procedurze konkursowej na stanowisko sędziego sądu administracyjnego - tak jak ma to miejsce w przypadku kandydatów na sędziów

sądów powszechnych - konieczne jest przygotowanie merytorycznej oceny kwalifikacji kandydata na sędziego sądu administracyjnego. Wymóg ten jest oczywisty, jeśli uwzględni się, że prawodawca pozostawił bez zmian przepisy statuujące warunki i wymogi formalne w odniesieniu do kandydatów na stanowiska sędziów sądów administracyjnych, w tym przede wszystkim wymóg wyróżniania się wysokim poziomem wiedzy w sferze administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej (zob. art. 6 § 1 pkt 6 oraz art. 7 § 1 P.u.s.a.).

Trzeba mieć przy tym na uwadze, że sporządzona ocena kwalifikacji kandydata na sędziego jest wykorzystywana w pracach zespołu powoływanego przez Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa w celu przygotowania sprawy indywidualnej do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady (zob. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa /Dz. U. z 2019 r. poz. 84 i 609; dalej jako: ustawa o KRS/ w związku z art. 31 § 3d ustawy o SN oraz z art. 29 § 1 pkt 5 i art. 49 § 2 P.u.s.a.). W przypadku bowiem zgłoszenia na stanowisko sędziowskie więcej niż jednego kandydata, co w odniesieniu do postępowań konkursowych na stanowiska sędziowskie w sądach administracyjnych stanowi regułę, zadaniem zespołu wyznaczonego przez Przewodniczącego Rady jest opracowanie listy rekomendowanych kandydatów. Przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o KRS.

W związku z tym w procedurze konkursowej prezes wojewódzkiego sądu administracyjnego (w przypadku kandydata na sędziego tego sądu) oraz Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego (w odniesieniu do zgłoszonej kandydatury na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego) ma, na podstawie stosowanego odpowiednio art. 57ah § 1 P.u.s.p, obowiązek i uprawnienie do zarządzenia dokonania oceny kwalifikacji kandydata przez wyznaczonego sędziego. Konstatacja dotycząca obowiązku zarządzenia dokonania oceny kwalifikacji kandydata przez wyznaczonego sędziego ma swoje wyraźne uzasadnienie także w statusie sędziów sądów administracyjnych obu instancji. Status sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych odpowiada bowiem statusowi sędziów sądów apelacyjnych, a status sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego zrównany jest ze statusem sędziów Sądu Najwyższego. W konsekwencji tego

standardy procedury konkursowej i oceny kandydatów na stanowisko sędziego w sądach administracyjnych obu instancji muszą być odpowiednio wysokie.

Kandydat na stanowisko sędziowskie w sądzie administracyjnym powinien być nie tylko osobą o nieskazitelnym charakterze, ale także posiadać szczególnie wysokie kwalifikacje wynikające z wieloletniego doświadczenia zawodowego. Przykładowo może to oznaczać przedstawianie Prezydentowi RP jako kandydata na stanowisko sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego doświadczonego już orzeczniczo sędziego co najmniej sądu okręgowego, a jako kandydata na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego co najmniej sędziego sądu apelacyjnego. W obu przypadkach konieczne jest przy tym wyróżnianie się wysokim poziomem wiedzy w sferze administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej. Ustawa z dnia 20 grudnia 2019 r. nie wprowadziła bowiem żadnej zmiany w tym zakresie utrzymując dotychczasowy wysoki poziom wymagań zawodowych i intelektualnych. Stąd też tak istotna jest rola sędziów wyznaczanych przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego do dokonania oceny kwalifikacji kandydata na sędziego sądu administracyjnego.

Wyrażam nadzieję, że powyższe spostrzeżenia, podyktowane troską o dobro wymiaru sprawiedliwości, spotkają się ze zrozumieniem i życzliwym przyjęciem ze strony Pana Przewodniczącego i Krajowej Rady Sądownictwa, co w konsekwencji pozwoli na dalszą efektywną współpracę w zakresie postępowań konkursowych na stanowiska sędziowskie w sądach administracyjnych.